

— Sköna saker det här, tycker Henry Sjöberg om en av Musikhistoriska museets nyckelharpor — en kont-rabasharpa från 1800-talets Uppland.

Till attack mot "gröna boken": "Låt folkdansarna själva fritt tolka sina danser"

Dansare från Södertälje och Stockholm visar högre-ståndsdanser i Strömstedtska matsalen — på Torekällberget i Södertälje.

— Väsentligt för oss är att sprida kunskap om vad vi nått fram till, framhåller Henry Sjöberg. Många andra institutioner har inte pengar att göra något liknande. Man har kanske heller inte samma intresse av att göra det som vi har. I vår grupp är alla också aktiva folkdansare. Vi har själva märkt av bristen på material. Sedan 1923 finns bara en bok utgiven i Sverige som beskriver folkdanser! Det är Svenska ungdomsringens "gröna bok" med "svenska folkdanser och sällskapsdanser".

— Den boken är nästan lag för svenska folkdansare. Det är egentligen synd att den "rikshä-karen" finns!

Nu när vi inser värdet av våra dialekter bryr vi oss inte om att på samma sätt värda de lokala danstraditionerna!

Nu dansar alltför ofta dansare över hela landet likadana danser — till och med i samma sorts dräkter!

□ **FOLKLIG DANS — INTE FOLKDANS**

— Ofta missbrukas också ordet "folkdans". Med ordet me-

TEXT: CHRISTER DUKE
BILD: MATTS JOHANSSON

— Vi får inte bara begränsa oss till att arbeta i en smal klyfta med dans, säger Henry Sjöberg. Ivo Cramér — Ulla Lönnquist har en ny historisk dans om en skomakare som var spelman.

I den möter man också tingen kring spelmannen, de skilda

serade rörelsemönster, säger med eftertryck Henry Sjöberg.

Det är också viktigt att man låter spelmän och dansare jobba ihop. På den punkten var Gustaf Wetter — före ordföranden i Södermanlands Spelmansförbund — en framsynt och klok karl.

Men ännu för några år sedan kunde man höra på spelmansstämmorna: "Varför skall man dansa, när man kan spela!"

□ **VÄXANDE INTRESSE**
— Visst är det en glädje för oss att intresset för dan-

"Folkdans"-forskaren i Rön "Nationalromantiska sätter ännu spår på

— Ännu sätter Götiska förbundets nationalromantiska försyndelser sina spår. Titta bara på TV:s verklighetsfrämmande sätt att presentera svensk folklig dans — med knätofsgrupper på en pastoral äng, säger med hetta dansforskaren Henry Sjöberg — kulturstipendiat i Rönninge. Han har sedan 1963 en egen institution på Musikhistoriska museet. Där träffar Henry Sjöberg varje tisdags-

Sedan 1942 har Henry Sjöberg dansat i folkdanslag. Då kom han med i SGU:s ungdomslag i Södertälje. Han blev själv ledare där 1950.

— När jag blev dansledare räckte det inte längre att bara dansa. Då måste jag också läsa om dans, leta reda på fräscht och nytt dansmaterial. Och en intensiv läshunger har jag i arv, säger Henry Sjöberg om sin start som unik och nyskapande dansforskare.

□ **JIGG OCH MENUETT**

Till och med till USA skrev Henry Sjöberg efter dansmaterial. Hans södertäljegrupp blev så småningom fin på att dansa genuina, amerikanska folkliga danser — och att dansa menuett!

— Jag inte bara läste, jag pratade också med så många gamla människor som möjligt för att få tips och uppslag om danser.

□ **EN SPORT ATT LÄSA**

Allt vidgade sig. Och nu är jag helt fast i det.

— Men det är inte mitt fel! Jag brukar skylia på att jag fått både läshungern och nyfikenheten i arv, säger Henry Sjöberg med ett brett leende.

Det är så roligt att läsa sitt fack att det ibland nästan kan bli ett självändamål. Det blir en sport att kunna leta reda på nytt material, nya böcker och artiklar. Jag minns tre dagar i London för något år sedan. Jag satt på olika bibliotek, fann nytt och intressant material. Det var underbara timmar!

□ **LING MED "NYCKELHARPAN"**

1963 fick Henry Sjöberg kontakt med Jan Ling — känd bl a

för sin fina bok om "Nyckelharpan". Då arbetade Jan Ling på Musikhistoriska. Nu är han docent i Göteborg. Kontakten med Ling gav oväntat fint resultat.

Musikhistoriska museet upplät gratis en del av sina lokaler en gång i veckan till Henry Sjöberg och hans lilla dansstudierande grupp.

□ **SPLITTRAT MATERIAL**

— En av anledningarna till att jag skapade en "privatinstitution" på Musikhistoriska museet var att det saknades ett ställe där man samlat uppgifter och material kring den folkliga dansen, säger Henry Sjöberg. Materialet låg splittrat på olika institutiner — som bl a Vitterhetsakademien och Folkminnesarkivet i Uppsala.

Det institutionerna släpper inte gärna sitt material ifrån sig. Vi fick börja vårt arbete med att samla vad som redan var tryckt och skrivet om dans.

□ **TOBIAS NORLINDS DANSKORT**

På Musikhistoriska museet arbetar Henry Sjöberg vidare på den grund som lagts av museets skapare — Tobias Norlind, den kände musikforskaren och folkloristen.

— Tobias Norlind var mycket intresserad av dans, berättar Henry Sjöberg. Han efterlämnade fem bra kartotek — över låtar och danser — på registerkort med pryddlig piktur.

I museets källare finns också mycket material som Tobias Norlind samlat kring folkdans och folkmusik ute i världen.

"Ge dansen en på nya skolscen

— Från början satt vi mest här på i vår ensamhet, säger Henry Sjöberg. Många våra idéer om vi inte arbetar aktivt, utåt kan vi aldrig nå de omkring 50.000 dansare som tränar en gång per vecka.

Dans är så underbart roligt. Jag hoppas på stadsmakterna, på att de skall se till att dans blir ett schemalagt ämne på grundskolenivå. — inte bara ett "fritt valt arbete".

— Jag har redan lämnat in ett förslag om att ett gemensamt ämne med dans-musik-sång. Då skulle man t.ex. när man läser historia kunna ta upp t.ex. 1600-talets sånger och danser, arbeta medvetet i block, koncentrerad på olika tidsepoker. Det skulle ge mer bestående minneskunskaper. Men ännu vågar man sig tydligen inte på det experimentet!

□ **ANSLUTNING TILL DANSMUSEET**

— För framtiden räknar vi eventuellt med en direkt anslutning till Dansmuseet — med

lokaler i nya Film Dansmuseets chef, det, berättar Henry Sjöberg gärna för oss. Det är en sak som i flera år. Aktuell i ligheten med en till Dansskolan.

Vi har en verklig fyllda: Svenskt visa surser att spela i sin del av den svenska, folkklivsuppte vara på sin. Men in skap nog — eller ligt — att arbeta s materialet!

□ **ELLER TILL ST. DANSSKOLA**

— Som läget nu nog åt en flyttning Danskola. Där finns na Aris fina biblio

— Sköna låtar det här som lyssnar på en i

